

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALA

SURTIRÁ CADA DIJOURS.

Salvador Jordà
 Redacció de la Comarca Olotina

PREUS DE SUSCRIPCIÓ Un any. . . . . 5'00 pessetas Un trimestre . . . 1'50 Pago adelantat.	DIRECCIÓ Redacció y administració carrer Clivillers n.º 14.	PER COMUNICATS, anuncis y suscripcions dirigirse á la Imp. de Alzamora, Lorenzana, 5.
---	--	---

REGENERACIÓ

Encare que de tan menosejada aquesta paraula, semblá ridícula, hem de confessar que, efectivament la regeneració va acostantse á passos de gegant. Ens la portan els hereus del que mes va contribuir á la ruina del Estat espanyol, quins van corretgint y augmentant l' obra del gran estadista (?) l' home mes funest que ha tingut les regnes del poder desde Felip IV. Ens la porta aquest govern que nasqué *hermafrodita* y com els poys ressucitats s' ha tornat are mes verinós qu' un *mata-pares*, ab una gana de cá per acabarse d' engulir tot lo que del Estat pugui restarne, y llensar á la miseria á centes y mils families que comensan de tocar els resultats dels plans diabòlichs *pro regeneradors* que va executant á la viva forsa.

A la viva forsa y lligant de mans y peus á tot fill de mare y tapant la boca als que jemeguen no dexantlosi escapar ni un ¡ay! del dolor mortificant que han de sentir, al veurers convertits en instruments de la tirania d' uns quants homes. Aquets son els que 'ns van prometre la regeneració y encare que no vulguin cada día trevallan mes per portarnosla, acabant d' enfonsar lo que en altre temps fou un conjunt de regions y al volguerho convertir en nació 'n resultá un *tarlá* de gallarda que 'ls toros de les demás nacions s' entretenen estripantlo que no li deixarán ni la palla. Perxó voten uns impostos qu' escamparán la miseria arreu y cargolen la rosca fins á l' última dent perquè ningú pugui evadir el pago, qu' axis els regeneradors podrán viurer una temporada mes y continuar la trista historia de la *pell de bou*; perxó permeten que 's vegin per carrers y plasses els repatriats, que han tingut la sort d' escaparse del ter-

Nº 9241

retrémol dels últims desastres, bruts y esparrecats morintse de fam y voten una millonada per amagar ab creus el fanch que cobreix mes d' un pit d' home; perxó axuguen del pahis tot el diner que poden, per cobrir l' 'immens deute qu' un punt d' orgull ens portá y no saben fer guanyar la vida al aixám de ganduls que de la nació viuen com els cranchs de la carn d' un cos.

Aixís es com creuen qu' hem de salvarnos mentres ens porten al cayre del avench perque 'ns hi enfonsém tots; pro..... s' equivocan que ab l' alláu hi caurá tot lo antich y corcat ab els sacerdots de la ruhina perqué d' una vegada els pobles se veigin lliurers d' esclavisadors y puguin reedificar l' Estat. D' aquesta manera aquest conjunt de nacionalitats y regions riques en sa majoria, fora dels peus del tiráns, podrán administrarse lo seu, sense que hi tinguin de intervenir els centralistas de rassa indomable, enemichs del treball y la prosperitat.

Aquesta es la regeneració que ve y 'ns la portan ells á passos agegantats. Les gracies les podrém donar als cap de pom d' escala que cada día hi donan una empenta per posarnosla á flor de llavi.....

DB

REGIONALISME

L' anada á Madrit del respectable Prelat de Barcelona ha donat lloch á que la premsa fés comentaris, y volguent suposar que motivaba lo viatge, intencions que no portaba lo sabi Dtor. Morgades, tot era escriurer en vá, donchs ha quedat plenament demostrat que l' unich objectiu que 's proposaba, era gestionar la resolució d' assumptos exclusius de son ministeri. Una declaració n' obstant va fér que 'ns ha omplert de goig y es la de que continuaria la publicació de les notables Pastorals entre les que 'ns anunciá la aparició d' una en contra del censurable espectacle de les corrides de toros. No cal duptar que será tan judiciosa é important com totes les que surten de la ploma de tan digne Prelat.

Una altra visita á la Reyna es la que te pera 'l catalanisme veritable importancia. La Junta Permanent de l' *Unió Catalanista*, estigué lo divendres al Palau Real pera presentar á S. M. un Missatge en lo que 's condensa les aspiracions del catalanisme consignades en les Bases de Manresa.

El silenci ab que dita Junta ha fet aquell viatge y lo inesperat de sa resolució d' anar á Madrit, ha donat lloch á que també 's fessin molts comentaris per tota la premsa en general.

Esperant á donar mes detalls de la visita que desitjem siga profitosa pera Catalunya, aixís com del esmentat Missatge, trascriurém aquí les últimes notícies rebudes de Madrid.

En lo Missatge 's recorda, que quan un altra comissió va visitar al Rey Alfons XII, se va poguer observar que bategaban al unísson el cor del Rey y del poble.

Posa en evidencia la prevenció ab que 'ls polítichs se 'ls miran, y califica de perfidiosos als que combaten lo catalanisme, usant de la calumnia escampada per la premsa, salvant rares excepcions.

Catalunya—diu lo Missatge—no está divorciada del restant d' Espanya; pateix iguals mals.

Nega que 'ls catalanistes sian separatistes; si aixís fos, no acudirian al Trono. Fá després la defensa de les Bases de Manresa, y nega que 'ls catalanistes hagit trevallat á l' ombra.

Los catalanistes, representen l' enemistat irreconciliable ab aquells que viuen de la política. Podrá equivocarse Catalunya, però may delinquir, y 's resistirá sempre á les imposicions que vagin contra l' obra de Deu.

Es una injusticia que se 'ls posi fora de la Lley y se 'ls persegueixi; declarán, que no van intervenir en los moviments de resistencia al pago de tributs, ni en les bullangues que van ocorre á Barcelona quan la vinguda den Dato.

Sostenen que les manifestacions contra aquet varen ser insuficients pera justificar la suspensió de les garanties constitucionals, que conceptuan com un pretext pera seguir perseguintlos. Recorda que en Silvela va declarar legal lo programa de la Unió Catalanista.

Acaba pregant que s' atengui á les aspiracions de Catalunya, pera evitar que 'ls catalanistes s' uneixin als partits extrems, que desde fa temps procuren atrauresels, incluhint en los seus programes los principis catalanistes.

La Comissió sembla que sorti agradablement impressionada de la rebuda que 'ls dispensá la Reyna, la que digué entregaria lo Missatge al Govern.

Lo Govern ha dit que en lo Consell de ministres que 's celebrará dimecres vinent, se discutirá 'l Missatge.

¿Obtindrém aquesta vegada igual resultat que en les anteriors exposicions elevades ab igual sentit?

À FIRA

I

Cel y terra se confonen en una sola pessa negra; res se destaca al mitj d' aquell fondo vuit: no mes tenebres devant dels ulls, pro l' ànima sent la impresió fonda extassadora, tétrica si

's vol, devant d' aquell quadro invisible, sense perspectiva pero que sa existencia se revela de una manera grandiosa al esperit observador, d' aquella manera que se revelan sempre 'ls quadros de la bella natura. Les fulles regalan gota á gota 'l polsim d' aigua que sobre d' elles va deixant la boyra qu' arreu les llepa; no se sent altre cosa que 'l crach crach acompassat dels degotalls y una remor suavíssima, no se de que, tal volta sia 'l refrech de la broma baixa ab el fullám; que 'l vent no ho es; y que no 'n fa gens ni mica, be ho senyala 'l llum d' oli que la Lena ha tret defora la finestra per veure si plovia. Part d' allá del quartiol sus la cabanya s' han sentit cruixir els garbons, es el cá de la masia que se 'n torna 'l jas avergonyit d' haver quissat á la mestressa qu' está encantada ab la corona d' or qu' enrotlla la flamada del llum, riquíssima irisació de la boyra. La calma de la naturalesa no desdeya de la de la Lena, al menys per son posat ningú hauria dit que un corch li rosegaba les entranyes. Sostinguda d' una mà ab lo llindá de la finestra, lo llum penjant de l' altre, la cabellera desfeta, maltapat son cos nú ab un mocador grant, tombada en defora de cara 'n l' ayre observaba 'l temps. — ¡Mal haja la broma y tot! veyám si demá plourá=deya per sos adintres la pubilla, =de segú que la donarán á semalades, me sembla que ja puch dí, á Deu fira á Deu Olot y..... L' Andreu es capás d'

anarhi encar que plogui y ab tanta alegria que jo m' espero la dichosa fira del Maig y l' antll de promesa que ya quet dimontri de bromes m' ho vinguin á esbuyar tot. ¡Que sempre hagi d' esser tant desgraciada!—Aqui deixa escapar un renech ignoscent mentres tenca la finestra d' una rebalada. Dos ruiechs del forrellach empresonan de nou á la pubilla despitada que se 'n torna 'l llit, no per dormir, sinó per esperar ajeguda á que 'l temps s' aclareixi. Lo rellojje del campaná toca dues batallades. Qui sab diu ella, que prova d' aconsolar-se, també podria esser tot broma baixa y al sortí 'l sol s' esbargís tota. ¡Tant de bó! ¡una part de rosari á les ánimes! y entre esperances y promeses, angunioses hores, passa fins que cansada de tanta vetlla se rendeix á la son quant ja 'l Puig-broncé comensa á destacarse sota una blanquinosa arcada. Per primera vegada aquest any el rossinyol canta sota la finestra de la Lena que dorm com un rabás.

II

Eran les tres de la tarde: Les paredes de sis y á tretse plenes de futeses fan renglera ab tres ó quatre taules que hi fan éls reys y una fábrica ambulante de fer bunyols que tapan tot un costat del firal; al altra hi ha una filera de parades d' industrials de la mateixa vila, un arrenca caixals y 'ls caballinchs, les fulles dels platanos tot just descollades poca nosa fan á n' el sol que

las apreta tant com pot á n, aquella colla de desbagats que 's passejan amont y á vall de nostra rambla. L' Andreu minyonás de nou y quart d' alsada, al costat d' una pagesa d' escassa planta tambe hi es per un; com als demás volta la sinia, disret, guaytant de si y d' alla sense fer gayre cas de la conversa que te ab sa companya, talment sembla que li fa nosa.

De l' Apartament baixan un parell de bous qu' el pare de la Lena 'ls mena, un altre pagés que 'ls segeix, regateixa per comprarlos.—Nou onssas y quatre duros vos 'n daré deya tot aturantlos devant de la font—no 'n treureu pas re, si no m' en doneu nou y mitja, tornarán á casa; toca Lena toca—Es dir que teniu paraula de Rey—¡atja quedan meus pro ab un pacte! No es vostra aquesta noya?—Tant com Deu vulga—Donchs me l' hauriau de donar pel bordegás de casa—Si á n' ella li agrada—Ja 'l debeu conèixer—Prou som fart de veurel per aquestas carreteras trejinant falipas—el mateix— bon burdegás—Oh! lo qu' es á casa la noya estarà be—Ja ho penso—Donchs si ella ho vol tracte fet? Que hi dius Lena?—¡Ha! jjo? Com vos vulgueu, prou, diu tot fent lo distret mirant per entremitj l' embarrat dels caballinchs com l' Andreu continuaba enrahonant ab aquella minyona. ¿No tinch altre manera de venjar-me d' ell? ¿me fa aquesta d' anar ab un altre y avuy que m, habia de donar l' anell de promesa?

Donchs arri—¡Ja 'l coneixas Lena á n' aquest troy—Mentres sigui bon minyó—Donchs fet, diu lo seu pare. De la mateixa manera qu' un carnicé dona un os ó un tros de melsa per torna, aquest home dona la filla per enrodoní 'l tracte de venta d' un parell de bous. Aixó es rigurosament historich com també es cert que la Lena va accedir á passar per torna per venjarse de l' Andreu, com també es cert que l' Andreu estaba bojament enamorat de la Lena y ella d' ell y á pesar de tot al cap de quinze dies la Lena se casaba ab llicencia closa ab un noy que no conèxia.—Com qu, era pubilla no 's va moure de la casa y cada cop qu' obría aquella finestra veyá aquell mateix quadro; per ella no hi había lluna ni estrelles ni res, sempre aquell fondo sense fondo-negre, tot boyres y tenebres, aixis hagués plogut y aixis plogués sempre, ¡que 'n som de desgraciada! ¡mal haja la fira del maig! y deixant escapar un renech un xich menos ignocent giraba la porta de la finestra, los mateixos ruiechs del forrellach empresonaban la despitada pubilla qu' anaba á caure plorosa als brassos de son marit tan desgraciat com ella.

Nasi Llarch.

LES CORRIDES DE TOROS

Barcelona va de negre; la corrupció vinguda d' altres terres, acaba d' obtenir un

senyalat triomf á la capital de Catalunya. Barcelona va de negre; plora ab viu desconhont perquè en un de sos hermosos carrers, el de Les Corts Catalanes, han aixecat un temple monumental á la barbárie; una plassa de toros que deshonra á la ciutat que l' óstenta, es un verdader afront á la terra catalana. Fins avuy Barcelona podia estar satisfeta de ser la capital mes important d' Espanya y posseir la plassa pitjor de toros; mes are no ho pot dir aixís, vá á la vanguardia, té la millor de totes.

¡Quin bó feya lo día de Sant Pere 'l carrer de Corts!. Cotxes amunt y cotxes avall ¡quin tragi!. Dones de burdell, exhibinse ab els llabis plens de mangre y les galtes enfarinades, homes vestits á istil del seu país y parlant en llengua forastera; tota una barreja de gent sense cor y sense ànima se 'n anava á presenciar la inauguració d' aquell temple, anavan á emborratxarse de sanch ab el renech als llavis y els ulls espurnejants. Mes no tots eran gent de fora casa, també hi anavan els descastats, els catalans que no pensan é hi van sols perquè sí, perquè hi veuhen anar als altres, sense compendrer qu' aquell espectacle orripilant que presencian y fomentan, els perverteix, arrebetantlos l' amor á Catalunya, á la moral y á la familia y convertintlos en miserables sers que viuhem sense cor.

¡Hi ha res mes repugnant que la lluyta de l' home ab la fera? L' home vens, mes no sempre; bon testimoni 'n son mes de quatre infelissos qu' han pagat ab la vida la fam que tenian d' or y la ganduleria qu' els privava d' esser útils á la humanitat. Feuse 'l carrech que hi ha molta gent qu' els plau viure ab l' esquena dreta y aquets son els toreros. El poblé, donchs, qu' els manté y els fa guanyar milions, es el responsable devant de Deu de que no siguin al menys..... ¡alguna cosa!

Les corrides de toros fan fastich als ulls de tot el mont civilisat, menos á la *potenta* Espanya; puig mentres á la Fransa republicana les supprimeixen per repugnants, aquí les autoritats ocupan la presidencia y el poble s' hi aboca y vessant de entussiasme o vaciona als *diestros* y fins s' empenya la camisa per anar als toros. ¿Que vol dir que no 'ns quedi ni un pam de terra? ¿que volen dir els desastres de Cuba y Filipinas? ¡Si es tan poca cosa!..... cá, cá, á los toros.

Es aixís el poble espanyol. El govern que fassi lo que vulgui, els pobres que 's morin de gana, les vagues ja s' arreglarán, els hospitals que s' omplin, les dones de burdell que 's passegin y els de Montjuhich que 's pelin. Vingan toros y prou.

*
**

Barcelona va de negre; ja está inaugurat el nou temple en el carrer de Les Corts Catalanes per mes befa. Ja tenim la millor plassa de toros.

No vull acabar sense protestar ab tot el cor de la colocació de la bandera catalana al cim de la plassa de toros. Jamay nostre gloriosa senyera havia onejat en lloch tan pervertit; jamay havia sofert afront mes gran. En nom de nostra volguda Catalunya protesto d' aytal acció. Aquella bandera tan hermosa hauria estat millor en cualsevol altre lloch arreconada.

¡Catalans! no hi aneu á n' aquella festa bárbara, no hi aneu penseu qu' aquella bestia encare que bestia, al agonitzar els malheix als que gosan veyentla morir assessinada; no hi aneu, deixeu que hi vagin *els altres*, no 'n vulguéu ágar de borratxeras de sanch que malmeten l' ànima y ofegan l' amor á la Pàtria y vosaltres be 'n teniu de Pàtria ¡la Catalunya!.....

J. Castellet Pont.

Barcelona Juny de 1900.

CRÓNICA.

Dintre poch se publicarà a Tarragona un periòdich catalanista titolat *Lo Camp*.

Ab motiu del cinqué aniversari de la mort del insigne dramaturch en Frederich Soler, el setmanari *Cataluña Artística*, dedica un bonich extraordinari al fundador del *Teatre Català*.

S' han rebut en aquesta redacció els periòdichs, *Lo pensament Català*, *La Comarca de Urgell*, *Lo Geronès*, *Lo Pi de las tres branques*, *El Eco de Guadalupe*, *Le Journal de Bruseles* y *La veu del Montserrat*.

Benvinguts y cambiém ab gust.

Diu nostre company *El Deber*, que han arribat als seus oïdors, rumors, de que 'l dimecres de la setmana passada se consumà en el paratge de Sant Roch una bacanal sense precedents en la historia de les costums mòrgerades de nostre pahis, excitant a qui pot feho que hi posi mida.

Aquets rumors també 'ls hem sentit n'osaltres y encara ab cert caràcter mes lamentable, puig enteném que la majoria dels que prengueren part en la asquerosa bacanal no eran d' aquet pahis, y que sòls d' Olot hi havia algunes persones ben contades que no 's avergonyeixen de certs actes que degradan als homens.

Qui eran aquets foraters no podem dirho en les actuals circumstancies y 'ls nostres llegidors compendrán els motius, pero fassinse carrech de com estém y de com se comensa a regenerar la societat ab aquets exemples.

Com hi ha perill de relliscar y donar una ensopegada no podém ser mes explicits, pero estém al costat de nostre colega *El Deber* are y sempre que 's tracti de moral majorment en casos tan repugnants com el que 'ns ocupa.

Avuy han comensat en el colegi dels P.P. Escolapios els examens dels colegials de 1.ª ensenyansa y el disabte vinent a les 5 de la tarda tindrà lloch la solemne repartició de premis.

També s' han acabat els examens de les escoles publiques que han donat un resultat mol satisfactori.

Dimars comensa la festa que el barri del Pont dedica a son patró Snt. Cristofol.

Ens han assegurat que dies passats en la carretera de Las Planas a aqui, una tartana se vegé acomesa per uus subjectes que no debian portar molt bones intencions quan corrent el conductor fuetejá 'l caball posantlo escapat pongentse lliurar aixis dels que intentaren seguir la tartana.

Cada dia son mes les families forasteres que ariban a nostra vila.

El temps s' ha tornat posar be sent uns dies esplendits, encara que no calurosos, de gut talvegada a la neu que dies passats va caure a montanya.

Per eccés de original hem hagut de retirar la secció de *Coses d' Art*.

Están adelantadíssims els treballs de l'Exposició de manera que dintre poch se comensarà la colocació de les obres.

Diumenge passat celebrá la 3.ª vetllada l'*Institut Olotí* que 's vegé concurregudíssima.

Foren molt ben exsecutades totes les pessas musicals, llegiren poesies els joves Cardelús y Ridaura y 'l Sr. Freixa exhibia lgu nes projeccions fotogràfiques de la rodalia d, Olot que produhiren molt bon afete.

Per havernos arribat tart, no podrém estrenar la capselera avuy.

SECCIÓ RELIGIOSA

Avuy 12.—S. Joan Gualbert ab. y sts. Félix y Nabor mr..

Lluna plena á las 1 h. 14 minuts de la tarde, en Capricorni.—Tronadas.

Div. 13.—S. Anacleto p. mr. y sta. Mírope mr.

Dis. 14.—S. Bonav. card. b. y dr. y s. Ciro b. cf.

Dium. VI. 15.—S. Enrich emp. y s. Camilo de Lelis fr.

Dill. 16.—Ntra. Sra. del Carme y lo Triunfo de la Sta. Creu.—*B. P. en lo Carme.—Jubilen en las iglesias de Carmelitas.*

Dim. 17.—S. Aleix cf. y sta. Marcelina vg. y mr.

Dimec. 18.—S. Frederich y stas. Sinforosa y Marina.

CUARANTA HORAS

Continuan en la Iglesia de Ntra. Sra. del Carme, fins el día 16 que comensarán en la Parroquial.—La exposició de S. D. M. será

de 6 y mitja fins á les 8, menos el Diumenge que será desde les 4 hasta les 8 de la tarde.

Funcions Religioses

Iglesia dels P.P. Caputxins

Diumenge dia 15 del corrent en aquesta Iglesia se celebrará un solemne ofici á les 7 del matí per commemorar la festa del Seráfich Doctor S. Bonaventura Patró de tots els colegis de la ordre seráfica.

Un nutrit chor del mateix colégi cantarà la Misa de Pont y 'l sermó 'l dirá 'l M. R. P. Joseph d' Alps Misisioner Apostólich.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa, del dilluns

últim.

MIDA DE 80 LITROS.

Blat.	16'00 Ptas.
Mastay.	14'50 »
Blat de moro.	14'25 »
Fajol.	13'00 »
Mill.	13'00 »
Panis.	14'50 »
Monjetes.	25'00 »
Fabes.	15'00 »
Besses.	14'00 »
Llubins.	09'00 »
Patatas (carga).	14'00 »
Ous (dotzena).	00'80 »